

Pedagoške situacije

1. Doneli ste ocenjene kontrolne zadatke i podelili ih učenicima. Objasnili ste kako ste ocenjivali. Nakon kraćeg razgledanja jedan učenik se žali da mu niste priznali zadatak koji je tačno uradio.
 - Tražiti od učenika da donese rad
 - Proveriti da li je učenikova tvrdnja tačna (naglas komentarisati)
 - Ispraviti grešku ako postoji
 - Priznati grešku i objasniti učenicima da se greške svima dešavaju (i nastavnik može da pogreši)
 - Ovakav stav nas neće udaljiti od učenika naročito ako i mi njihove slične greške prihvatamo
 - Mit o nastavniku koji je nepogrešiv i uvek u pravu tako se razbija ali se nastavnik približava učeniku
2. Doneli ste ocenjene pismene zadatke iz srpskog jezika i podelili ih učenicima. Objasnili ste kako ste ocenjivali. Jedan učenik se žali da je dobio četvorku, a nema nijednu grešku.
 - Iako je podelu kontrolnih zadataka pratilo objašnjenje na osnovu čega smo formirali ocenu, učeniku ćemo objasniti da je rad onog ko je dobio najvišu ocenu sadržajno bolji, bogatiji, potpuniji..
3. Doneli ste ocenjene kontrolne zadatke i podelili ih učenicima. Objasnili ste kako ste ocenjivali. Nakon kraćeg razgledanja jedan učenik vam se žali da

ima uradjene zadatke isto kao i njegov drug koji je dobio bolju (veću) ocenu

- Zamoliti učenike da donesu radove
 - Pregledati ponovo i naglas komentarisati oba rada
 - Ako utvrdite da ste vi pogrešili, grešku ispravljate uz obrazloženje da se greška može desiti
4. Posle završenog odmora ulazite u kabinet i zatičete dva učenika kako se tuku a ostali navijaju
- Agresiju bez odlaganja prekinuti i odmah razdvojiti učenike koji se tuku
 - Tražiti od učenika objašnjenje za nasilje
 - Ako je problem dublji, ako zahteva više vremena zamoliti učenike da ostanu posle časa na razgovoru
 - Porazgovarati sa učenicima i pozvati razrednog starešinu
 - Učenicima koji su navijali objasniti da je njihovo ponašanje bilo pogrešno da nasilje ne treba veličati
 - Ovakva situacija traži od svakog nastavnika brzu reakciju jer dok vest ne stigne do razrednog starešine obično bude kasno
5. Posle završenog odmora ulazite u učionicu i zatičete uplakano dete koje ima ogrebotine po licu i žali vam se da su ga dva druga tukla
- Saslušaćemo dete i otkriti šta je bio povod za tuču i da li je povoda uopšte bilo; pokušaćemo da smirimo dete koje plače
 - Ako su dete istukli drugovi iz razreda porazgovarati sa svo troje nakon časa
 - Ako su to učinili učenici iz drugog razreda tj. odeljenja suočiti se sa njihovom pričom nakon časa

- O svemu porazgovarati sa odeljenskim starešinom i ako je to potrebno sa roditeljima
 - Ako problem prevazilazi domen našeg znanja i uticaja obratiti se stručnim saradnicima(pedagogu, psihologu)
6. Posle završenog časa ulazite u učionicu i zatičete uplakano dete koje ima ogrebotine po licu. Na pitanje da vam objasni šta se desilo dete uporno ćuti
- Dete ćemo smiriti i ako ono to želi otkrićemo zapravo šta se desilo nakon časa
 - Ako dete ne želi sa nama o tome da razgovara učiniće to možda sa odeljenkim starešinom
 - Odeljenski starešina ako ne dobije odgovor od deteta pokušati da sazna šta se desilo od drugih učenika iz razreda
 - O svemu će biti obavješteni roditelji
7. Dok ste pisali tekst na tabli i bili okrenuti leđjima dva učenika iz poslednje klupe su se potukla
- Decu ćemo razdvojiti, premestiti da ne sede zajedno
 - Deci ćemo skrenuti pažnju da takvom ponašanju nije mesto u našoj učionici, da probleme treba rešavati razgovorom a ne tučom, da je učionica mesto gde se neguje znanje, ljubav, prijateljstvo, poverenje da se nasiljem problem ne rešava nego još produbljuje..
 - Ako procenimo da situacija tako nalaže obavestićemo odeljenskog starešinu

8. U toku izlaganja primetili ste da je Milan uzeo Zoranu svesku nakon čega je Zoran skočio i počeo da ga udara svom snagom

- Učenike ćemo ako zajedno sede premestiti na druga mesta, razdvojiti ih
- Porazgovaraćemo sa njima i otkriti razloge tuče
- Pokušaćemo da otkrijemo da li je sveska jedini osnov za nasilje koje ispoljava Zoran ili su razlozi dublji
- Pokušaćemo da otkrijemo zašto je Zoran toliko agresivan šta ga čini toliko grubim
- Ako problem prevazilazi domen našeg uticaja dete ćemo nakon razgovora uputiti kod stručnih saradnika

9. Najavili ste kontrolni zadatak (ispitivanje). Ulazite u učionicu i ne zatičete ni jednog učenika

- Ova veoma teška nimalo zavidna situacija traži od nastavnika da se duboko zamisli
- Dva su izlaza iz nje i od nastavnika zavisi koja će vrata otvoriti i za sobom zatvoriti
 - 1) Nastavnik je celo odeljenje zapisao u dnevnik i od odeljenskog starešine zatražio da se celo odeljenje kazni
 - 2) Nastavnik je proanalizirao vlastite postupke i uzroke kolektivnog odsustva sa časa i pošao putem samokorekcije

O krajnjoj drskosti učenika i njihovom nepoštovanju nastavnika a u skladu s tim i o kazni ,možemo govoriti samo u slučaju ako je nastavnik na časovima bio tolerantan i korektan da je učenicima izlazio u susret i uvažavao pojedinačna ili kolektivna izvinjenja učenika.

U tom slučaju ih kontrolni zadatak (ispitivanje) može dočekati sledeći čas a odeljenski starešina im može smanjiti ocenu iz vladanja.

U svim ostalim slučajevima nastavnik treba da razmisli o sebi i o svom ponašanju na časovima , o svom odnosu prema učenicima.

Nastavnikova arogantnost, njegovo nepoštovanje učenika (vredjanje ,ponižavanje učenika..) mogu biti neki od razloga zašto su učenicib pobjegli sa časa.

Zapisati čas obavestiti odeljenskog starešinu ali ne tražiti kažnjavanje učenika.

10. Najavili ste kontrolni zadatak (ispitivanje) . Ulazite u učionicu i zatičete samo tri učenika

- Priču iz prethodne situacije ponoviti:
- Upisati čas, odsutne učenike (u napomenu)
- Na idućem času tražiti da se učenici kazne
- Prisutne učenike motivisati da se pripreme bolje za kontrolni zadatak tako što ćemo sa njima provežbati isti

11. Primetili ste da je Milana u proteklom periodu često odsutna sa Vaših časova. Pogledali ste u dnevnik i uočili da ona ne dolazi isključivo samo na Vaše časove.

- Milanu ćemo ohrabriti da se pojavi na času
- Kada se Milana pojavi na času i kada procenimo da možemo da razgovaramo sa njom pokušaćemo da otkrijemo šta je uzrok njenog odsustva sa naših časova
- Ukoliko su to problemi u savladavanju gradiva , pomoćemo joj da se suoči sa gradivom i prevazidje stečeni otpor i da gradivo savlada (objašnjenja nakon časa, dopunski časovi..)

- Ukoliko je Milana dobila slabu ocenu a plaši se da je ponovo ne dobije u razgovoru sa njom ćemo je ohrabriti da ne strahuje od iste reči joj da slabu ocenu može da popravi

12. Milan ima odlične ocene na usmenom ispitivanju ali ste uočili da je uvek odsutan kad se rade kontrolni i pismeni zadaci.

- Milanu predočiti da postoji problem da ste uočili njegovu neprisustvo na časovima izrade kontrolnih i pismenih zadataka , u razgovoru otkriti šta je razlog:

-strah od slabije ocene ako je jednom dobio istu, ne znači ako je spreman ako je učio da će ponovo dobiti istu a ako je nije dobio a strahuje da će je dobiti , ukazaćemo mu na činjenicu da se sa istim izazovom suočavaju i njegovi drugovi , da je pismena provera znanja nešto što ga ne izuzima , nešto što ga kao svakog drugog učenika čeka, podrazumeva..

- otpor prema pismenom izražavanju (saznati kako se javio i zašto pa ga oslobadjati od istog)

- Milan ne sme biti izuzet iz pismene provere znanja, pa mu kontrolni zadatak u krajnjoj liniji treba dati na času obrade novog gradiva ili za to predvideti neki drugi termin

13. Zapazili ste da Jovan vrlo često traži da izadje sa časa i to više puta. Kada je u učionici primetili ste da nema koncentraciju, teško prati nastavu, okreće se i ometa drugu decu da prate nastavu.

- Porazgovarati sa Jovanom posle časa ako je spreman da razgovara i utvrditi , ako je moguće , šta mu slabi pažnju na času
- Ako problem prevazilazi domen naše stručnosti uputiti ga na razgovor sa pedagogom i psihologom

14. U toku predavanja jedan učenik se stalno okreće , govori nešto deci oko sebe komentariše i postavlja pitanja koja nisu vezana za gradivo ,neprestano ustaje da traži od nekoga olovku i stalno bi da briše tablu.

- Ako je to učenik čijim smo radom i ocenama inače zadovoljni, onda je moguće preduzeti sledeće : učeniku je poznato to što se radi na času pa mu je dosadno zato ga treba posebno angažovati, dodatno uposliti..
- U slučaju da nam čas ometa učenik čijim napretkom i postignućema nismo zadovoljni onda nastavno gradivo treba učiniti prikladnim tako da se i on oseti poželjnim i važnim učesnikom rada na času
- Pored nezainteresovanosti za ono što se na času radi, razlog za nedisciplinu može biti i težnja da se dete istakne pred drugom decom ako nije među prvima po učenju zašto da ne bude glavni zabavljač
- Učenike koje naše izlaganje ne može da zainteresuje trebamo animirati onim što je na nivou njihovog znanja ali i pažnje

15. U toku predavanja jedan učenik se stalno okreće govori nešto deci oko sebe , komentariše i postavlja pitanja vezana za gradivo i prekida Vaše predavanje pokazujući da on o tome nešto zna

- Učenik blago opomenuti, skrenuti mu pažnju na to da svojom aktivnošću remeti rad drugih učenika ,da treba biti strpljiv jer će njegovo znanje doći do izražaja u za to predviđeno vreme
- Pohvaliti njegovu volju i želju da bude aktivni učesnik časa ali i ukazati na to da svojom ekspresivnošću blago remeti dinamiku rada na času
- Na tom i sličnim primerima nastavnik razvija i neguje kulturu dijaloga

16. Dete je odgovaralo i nije dobilo očekivanu ocenu. Nakon završenih časova zatičete ga u dvorištu . Kada se zainteresujete zašto ne ide kući, kaže da ne sme zbog dobijene slabe ocene

- Ako je dete vidno potreseno ,uznemireno, treba umiriti razgovorom blagog tona, a potom ga ohrabriti da ode kući
- Ukoliko se za tim oseti potreba u dogovoru sa odeljenskim starešinom pozvati roditelja i predočiti mu da je neuspeh detetov prolazan i da će slaba ocena u najskorij vreme biti popravljena jer će svi (nastavnik i porodica učiniti sve da tako bude)(vera u učenikove sposobnosti)
- Da dete prolazi kroz trenutnu krizu i da joj treba pronaći uzrok kako bi se prevazišla
- Da je za prevazilaženje krize potrebna podrška i porodice i nastavnika

17. Dete je odgovaralo i nije dobilo očekivanu ocenu. Počinje da plače. Na Vaše pitanje zašto plače kaže Vam da ne sme da kaže roditeljima za ocenu koju je dobio

- Ponoviti korake iz prethodne situacije a ako se oceni da je potrebno uključiti i psihologa ili pedagoga

18. Doneli ste ocenjen kontrolni zadatak i podelili ga učenicima. U jednom trenutku primećujete da učenica Milena plače. Prisećate se da je na isti način reagovala na dobijenu ocenu i na prošlom kontrolnom zadatku.